

Proponiamo qui una unità didattica dedicata a Tu Bishvat ed in particolare ad alcune mitzvot legate agli alberi. L'unità è indirizzata ad allievi/e della classe Va primaria.

Il materiale presentato è parte del progetto UCEI "Curricolo Studi Ebraici", prodotto dalla Scuola Primaria I.S. Morpurgo di Trieste sotto la direzione scientifica del Prof. Shmuel Wygoda ed il coordinamento di Odelia Liberanome.

	ALCUNE MITZVOT CHE RIGUARDANO GLI ALBERI	
NOME DELL'UNITÀ	TU BISHVAT	
	ָּוּבַרַכְתָּ אֶת-ה׳ אֱלֹהֶידָּ, עַל-הָאָרֶץ הַטּּבָה אֲשֶׁר נָתַן-לָדְּ.	
	ספר דברים, פרק ח׳: ז כִּי ה׳ אֱלֹהֶידְּ, מְבִיאֲדְ אֶל-אֶרֶץ טוֹבָה: אֶרֶץ, נַחֲלֵי מָיִםעְיָנֹת וּתְהֹמֹת, יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר. חֹ אֶרֶץ חִשָּה וּשְׂעָרָה, וְגֶפֶּן וּתְאֵנָה וְרְמּוֹן; אֶרֶץ-זֵית שֶׁמֶן, וּדְבָשׁ. טֹ אֶרֶץ, אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֵת תּאכַל-בָּהּ לֶחֶםלֹא-תֶחְסַר כֹּל, בָּהּ; אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבֶנֶיהָ בַרְזֶל, וּמַהְרָרֶיהָ תַּחְצֹב וְחֹשֶׁת. יוְאָכַלְתָּ, וְשַׂבְעְתָּ	
	C - Devarim 8, 7-9	
	ַעַד רִדְּתָּהּ.	
	ָּבָּי טָבּוּר טֶּל צִּיּ בָּנִיבּ יְנִיבָּט יְנִבְּיָט יְנָבְּיָּט יְנָבְּיָּט, לְּנָבְּשָׁר, לֹּא יַנְיְרוּני בֶּי טָּבָּוְ מַּבְּיָה יְנָבְיָה מְּבָּי הָּאְיר. בָּרָק עֵץ אֲשֶׁר-הָוֹא עֹשָׂה עִמְּךְ מַאֲכָל הוּאאֹתוֹ תַשְּׁחִית, וְכָרָתָּ; וּבָנִיתָ מָצוֹר, עַל-הָעִיר אֲשֶׁר-הָוֹא עֹשָׂה עִמְּךְ מִלְחָמָה הַשָּׂדֶה, לָבֹא מִפָּנֶידְ בַּמָּצוֹר. כַּ רַק עֵץ אֲשֶׁר-הָוֹא עֹשָׂה עִמְּךְ מִאְכָל הוּאאֹתוֹ תַשְּׁחִית, וְכָרָתָּ; וּבָנִיתָ מָצוֹר, עַל-הָעִיר אֲשֶׁר-הִוֹא עֹשָׂה עִמְּדְ מִלְחָמָה	
N° 15	ספר דברים, פרק כ׳: יט כִּי-תָצוּר אֶל-עִיר יָמִים רַבִּים לְהַלָּחֵם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ, לֹא-תַשְׁחִית אֶת-עֵצָהּ לִנְדֹּחַ עָלָיו נַּרְזֶןכִּי מִמֶּנוּ תֹאכֵל, וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת: כִּי הָאָדָם עֵץ ייט כִּי-תָצוּר אֶל-עִיר יָמִים רַבִּים לְהַלָּחֵם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ, לֹא-תַשְׁחִית אֶת-עֵצָהּ לִנְדֹּחַ עָלָיו	
UNITÀ	B - Devarim 20, 19-20	
	כג וְכִי-תָבֹאוּ אֶל-הָאֶרֶץ, וּנְטַעְתֶּם כָּל-עֵץ מַאֲכָלוַעֲרְלְתֶּם עָרְלָתוֹ, אֶת-פִּרְיוֹ; שָׁלֹשׁ שָׁנִים, יִהְיֶה לָכֶם עֲרַלִיםלֹא יֵאָכֵל. כֹּד וּבַשְּׁנָה, הַרְבִיעִת, יִהְיֶה, יְהְיֶה, יְהְיֶה, בָּבְיּנָה הַחֲמִישִׁת, תּאֹכְלוּ אֶת-פִּרְיוֹ, לְהוֹסִיף לָכֶם, תְּבוּאָתוֹ : אֲנִי, ה׳ אֱלֹהֵיכֶם.	
	ספר ויקרא, פרק י"ט: בי נכנ-תביצו אל-בשבא נונשתת כל-שי משכלשוכלתת עבלתו. את-פרנו, שלש שנות נפנה לכת עבלות-ב"א נעבל - 25 נבשנה. הברנות נהנה	
	A-Vaiqrà 19, 23-25	

OBIETTIVI E CONCETTI DA ENFATIZZARE	 Piantare alberi come responsabilità per le generazioni future. La mitzvà della 'orlà ha valore anche fuori da Eretz Israel. Questa fonte giustifica la necessità di un Capodanno degli Alberi 		
ABILITÀ	 Capacità di cogliere le specificità di ciascuna delle tre fonti che trattano dello stesso argomento. Individuare in esse le diverse utilità dell'albero. 		
N. ORE	2 ore		
COMMENTARI	Ramban su Devarim 20, 20 רמב"ן, פסוק כי ד"ה כי האדם עץ השדה אם כן, פירוש הפרשה לדעתם, שהזהירה תורה לא תשחית את עצה לכרות אותם דרך השחתה שלא לצורך המצור, כמנהג המחנות: והטעם, כי הנלחמים משחיתים בעיר וסביב הארץ, אולי יוכלו לה, כענין שנאמר (מ"ב ג יט) וכל עץ טוב תפילו וכל מעיני מים תסתמו, ואתם לא תעשו כן להשחיתה, כי תבטחו בשם שיתן אותה בידכם. כי האדם עץ השדה הוא, ממנו תאכל ותחיה, ובו תבוא העיר מפניך במצור, לומר אתה תחיה ממנו אחרי שתכבוש העיר, וגם בהיותך במחנה לבא מפניך במצור תעשה כן:		
OBIETTIVI E ABILITÀ DAI COMMENTARI	- Il Ramban spiega: la Torà qui insegna a non fare come i popoli antichi che quando assediavano una città erano soliti distruggere e sradicare per cancellare ogni segno di esistenza precedente. Insegna a considerare che dopo la guerra tornerà la vita e altre persone si nutriranno di quegli alberi.		

•)	
:		
7	_	

PAROLE E CONCETTI CHIAVE	- 'Etz; Ilan; 'Orlà; Adam; Sadè. - הָאָדָם עֵץ הַשְּׂדֶה
PROPOSTE DIDATTICHE	 Creazione individuale di una tabella per il confronto delle fonti. Conversazione sulle funzioni e gli impieghi degli alberi. Capodanno degli Alberi stabilito nel rispetto dei tempi della natura.
METODO DI VALUTAZIONE	Verifica sulle <i>mitzvot ha-'etz</i> ; utilità dell'albero; legame uomo/albero
DIDATTICA TRASVERSALE	Testi da concordare con l'insegnante d'italiano che trattino dei temi: 1) L'importanza degli alberi nelle civiltà antiche 2) L'albero nell'espressione artistica pittorica e musicale (A. Dvorak – Silent Woods – Yo Yo Ma violoncello, Seiji Ozawa direttore - https://www.youtube.com/watch?v=R6z4hA3JzZ4)